ДОСИЈЕ ЈЕРЕМИЋ: РАЗОРНЕ КОНТРОВЕРЗЕ У ВЕЗИ СА НОВИМ ШЕФОМ ДИПЛОМАТИЈЕ У БЕОГРАДУ

Иностранi министар српских иностраних послова

То што ће цену ових одлука платити премијер Коштуница, кроз даљи пад свог кредибилитета и рејтинга своје странке, далеко је мање битно од чињенице да ће цех платити и цела Србија кроз довођење на једно од кључних места у држави особе недостатног искуства, сумњивог интегритета и неизвесне лојалности

Пише: др Срђа Трифковић

Када је гроф Изволски мајсторски изигран од стране грофа Ерентала током анексионе кризе 1908. године, у санктпетербуршким салонима шеф руске дипломатије злурадо је прозван „нашим министром аустријских иностраних послова”. Опаска није била праведна: Изволски је можда био недовољно препреден за свој положај, али његова лична лојалност цару и Русији ниједног тренутка није била доведена у питање.

Слична дезигнација, пак, савршено пристаје новом шефу дипломатије Републике Србије Вуку Јеремићу, иностраном министру српских иностраних послова. Његово именовање представља еквивалент поверавања Билу Клинтону старатељства над интернатом пуним матуранткиња.

Прошле су скоро две године од како сам у *Политици* 29. јуна 2005. изнео у јавност да је приликом званичне посете Вашингтону, шест недеља раније, главни саветник једног од највиших београдских државних функционера у неформалним разговорима са својим америчким домаћинима прихватио отцепљење Косова као готову чињеницу. Рекао им је „да је независност Космета неминовна и да је најважније наћи формулу да се та независност спроведе на начин којим би се спречио превелики политички добитак за радикале...” Произилази да нема дилеме хоће ли српска страна прихватити независност, него како да се то запакује са што мање роптања у народу и са што мање последица за поборнике опције која пристаје на све.

Потом сам у *Гласу јавности, Геополитици*, подгоричком *Дану* и другде изнео о ком је то саветнику реч. Он је од 15. маја 2007. нови министар иностраних послова Србије.

ШТА БИ СЕ ДЕСИЛО У НОРМАЛНОЈ ЗЕМЉИ

Да се Вук Јеремић ни после својих вашингтонских интрига није оканио потраге за шећерном обландом горке косовске пилуле, индиректно је потврдио аустријски канцелар Алфред Гузенбауер у интервјуу Ројтерсу од 13. априла који је довео до оставке Леона Којена на положај председниковог саветника. Гузенбауерова индискреција била је пропраћена млаким демантијима који никога нису убедили да се није десило оно шта се десило: да су „Тадићеви људи” са својим аустријским колегама разговарали о спровођењу „суштине Ахтисаријевог плана” — а та *суштина* добро је позната.

У једној нормалној земљи овакав случај би водио ка формирању истражне комисије са циљем да утврди чињенице — пре свега да ли је шеф државе или неко из његовог саветничког тима прекорачио овлашћења, или прекршио Устав и законе Републике Србије, да не помињемо политичке договоре и платформе о питању од животног значаја за државу и нацију — и да свој извештај и препоруке поднесе Скупштини на увид и расправу.

Србија, међутим, није нормална држава. Уместо истражне комисије, извештаја, расправе и политичких консеквенци, уследила је награда Борису Тадићу у виду споља наметнутог коалиционог споразума који је у минут до дванаест спасао његову странку дебакла на новим изборима — и награда самом Вуку Јеремићу, у виду положаја министра иностраних послова. То што ће цену ових одлука платити премијер Коштуница, кроз даљи пад свог кредибилитета и рејтинга своје странке, далеко је мање битно од чињенице да ће цех платити и цела Србија кроз довођење на једно од кључних места у држави особе недостатног искуства, сумњивог интегритета и неизвесне лојалности.

Није нам познато да ли је касно да се досије Јеремић стави на дневни ред неке скупштинске расправе. Ако се то икада деси, осим његових поменутих изјава и поступака у Вашингтону и Бечу требало би испитати:

• Да ли је тачно да су Јеремићеве студије у Лондону и Бостону финансиране новцем тајкунско-мафијашког порекла који је његов отац Мишко стекао у ери санкција као десна рука Југопетрол-Томића?

• Да ли је тачно да ће ова породично-пословна веза бити од утицаја и у предстојећој приватизацији НИС-а?

• Да ли је тачно да БИА има досије о Јеремићевом сумњивом понашању током краткотрајног службовања у кабинету премијера Ђинђића?

• Ако јесте, шта тај досије садржи и да ли се у њему помиње име сарајевског мафијаша Дамира Фазлића?

• Да ли је тачно да је из тог кабинета један од Ђинђићевих блиских сарадника формално најурио Јеремића на улицу?

• Да ли је тачно да је Јеремић први војни бегунац на свету који је био саветник министра одбране своје земље?

• Да ли је тачно да су Јеремићеви гафови у Ке д'Орсеју довели до молбе француских дипломата Тадићу да га више не шаље у Париз?

НОВА ГЕНЕРАЦИЈА ПОСЛУШНИКА

Познаваоци београдских и иностраних прилика несумњиво би могли да знатно допуне и прошире ову листу питања. И у светлу непотпуне листе, међутим, не изненађује чињеница да су поборници независног Косова одушевљени новом владом Србије у целини и именовањем Вука Јеремића посебно. То именовање један од искусних вашингтонских инсајдера прокоментарисао нам је (под условом анонимности) као „најлепши могући поклон Николасу Бернсу". Он указује да су после пада берлинског зида творци америчке политике били пријатно изненађени до које су се мере бивши комунисти показали спремним да следе налоге из Вашингтона, и то са истом понизношћу са којом су слушали своје претходне газде. Сада пак, каже наш извор, имамо на сцени нову генерацију послушника код којих је тешко рећи где престаје опортунизам а почиње лична патологија:

„У сваком случају, можемо бити сигурни да реметилачки и превазиђени концепти попут родољубља и самопоштовања неће представљати проблем. У тренутку када се омекшавање става Србије према Косову показало тежим него што смо очекивали, именовање једног од поузданих представника наведене политичке врсте на положај министра иностраних послова у Београду несумњиво представља добру вест."

Другим речима, захваљујући Јеремићевом именовању поборници независног и сувереног Косова виде свој циљ за нијансу лакше остваривим данас него пре недељу дана. Не по први пут у историји Србије њени вођи као да су тврдо решили да изнуде пораз, упркос реалној могућности победе. **<**

(Аутор је спољнополитички уредник америчког часописа *Кроникл*с)